

Sayı : 2868/503-18

13.12.2019

**TC.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
ANKARA**

İlgi: 13.11.2019 tarih ve E.455755 sayılı yazınız.

İlgi yazıda Odamızın Maden Kanunu'na ilişkin görüşleri talep edilmektedir.

Maden Kanunu'na ilişkin Odamızın genel değerlendirmesi ve görüş tablosu ektedir.

Bilgilerinizi arz ederiz.

Faruk İLGÜN
Yönetim Kurulu a.
Yazman Üye

Ek:

- 1- Maden Kanunu üzerine TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası'nın genel değerlendirmesi
- 2- TMMOB TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası'nın Maden Kanunu maddelerine ilişkin görüşü

MADEN KANUNU DEĞİŞİKLİKLERİ ÜZERİNE TMMOB JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN GENEL DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLERİ

Tarih boyunca uygarlıkları şekillendiren, buldukları ve kullandıkları çağlara ismini veren Madencilik günümüzde de yüksek katma değer yaratan, emek yoğun bir sektör olması nedeniyle, ülke sanayinin gelişimine ve işsizlik sorununun çözümüne önemli katkılar sağlayan bir potansiyel ortaya koymaktadır.

Anayasamızda da belirtildiği üzere, Yer altı kaynaklarımızın devletin hüküm ve tasarrufunda olup, “Milli Servet” olan madenlerimizin yenilenemez kaynaklar olması bu varlığın en verimli şekilde değerlendirilmesini de zorunlu kılmaktadır. Madencilikle ilgili doğru politikaların hayata geçirilerek, yenilenemez doğal kaynağımız olan madenlerimizin en verimli biçimde, çevresel değerleri gözeterek işletilmesi; yurt içinde yüksek katma değer yaratacak şekilde uç ürünlere dönüştürülerek ülkenin gelişmesinde, toplumsal refahın yükseltilmesinde madenciliğin katkılarının artırılması perspektifi, madencilğe ilişkin temel yaklaşımı oluşturması gerekmektedir.

Bu kapsamda, Maden Kanunu ulusal madencilik politikalarımızı belirleyen temel ilkeleri de içinde barındıran bir nitelikte olmalıdır.

1. Madencilik ülke ve toplum yararına yapılması gereken bir faaliyettir.
2. Çevreye ve sosyal dokuya uygun ve uyumlu bir madencilik yürütülmesi esas alınır.
3. Madencilik faaliyetlerinin her aşamasında uluslararası bilimsel ve teknik kriterler ve en iyi endüstri pratikleri uygulanır.
4. Gelecek kuşakların ihtiyaçları da gözetilecek şekilde sürdürülebilir ve öngörülebilir bir madencilik yapılması önemsenir.
5. İş güvenliği ve işçi sağlığı ön planda tutulur.
6. Madencilik faaliyetleri, donanımlı, birikimli, mesleki etik değerleri benimsemiş teknik elemanlarca yürütülür.

Bu temel yaklaşımlar kapsamında Maden Kanunu;

- 1-Kısa ve öz olmalı ve ana unsurları belirlemelidir.
 - 2- Uygulamaya dönük konular tamamen yönetmeliğe bırakılmalıdır.
 - 3- Maden Kanunu sürekli değiştirilen bir mevzuat olmamalı, orta-uzun vadeli yatırımlara güven veren, uzun soluklu olmalıdır.
 - 4-Her bir maden projesinin belirleyici aşamaları olan potansiyel-Kaynak-Rezerv tanımları Uluslararası normlara uygun olarak Kanunda mutlaka yerini almalıdır.
 - 5-Arama ve işletme safhalarında mutlaka jeoloji mühendisinin yer alması sağlanmalıdır.
- Maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetlerinde asgari bir maden mühendisi daimi olmak üzere, işletme tekniği, büyüklüğü ve yapısal durumu göz önüne alınarak bir jeoloji mühendisi de istihdam edilmesi zorunlu hale getirilmelidir.

6-Arama faaliyeti olmadan (jeoloji raporu) işletme ruhsatı hiçbir grup maden için verilmemelidir.

7-Her madenin oluşumları, buldukları jeolojik ortamları, aranmaları, projelendirilmeleri, işletmeleri, finansmanları, proje ömürleri, çevresel-sosyal etkileri, bağlı oldukları mevzuatlar açısından birbirlerinden tamamen farklı maden sektörünün alt sektörlerini oluşturmaktadırlar. Bu nedenle kanun ve uygulama yönetmeliklerinin mutlaka ayrı ayrı düzenlenmesi gerekir. Bu alt grupları Dünyadaki genel kabullere uygun olarak aşağıdaki guruplara ayırmak yararlı olacaktır.

- a-Metalik Madenler,
- b-Enerji Ham Maddeleri,
- c-Endüstriyel Ham Maddeler,
- d-Yapı-Altyapı Malzemeleri,
- e) Değerli/Yarı Değerli Taşlar.

Kanunda bu alt guruplara ait madenler teker teker sayılmamalı, hangi madenin hangi guruplarda yer alacağı yönetmeliklere bırakılmalıdır.

8- Arama, işletme ve çevre ile uyumlu bir şekilde terk faaliyetleri MAPEG eliyle denetlenmelidir.

9- Madencilik izinleri keyfiyetten ve herhangi bir şüpheden uzak ve objektif değerlendirilerek verilmelidir.

10- İhale konusu netleştirilerek yeniden düzenlenmelidir.

11- Madencilik faaliyetlerinde görev yapan mühendisleri 6235 Sayılı Kanun kapsamında TMMOB bağlı ilgili odaları ile rapor ve teknik belge düzeyinde ilişkilendirecek düzenlemeler yer almalıdır. YTK ların Maden ve Jeoloji Mühendisleri Odalarına ayrı ayrı kuruluş kayıtlarını/büro tescilleri yaptırımları sağlanmalıdır.

12. Parasal cezalar ve yaptırımlar makul ve kabul edilebilir bir düzeyde tutulmalıdır.

13. Küçük ölçekli madencilik korunmalıdır.

14. Madencilik faaliyetlerinde çalışan başta teknik personel olmak üzere çalışanların günün bilgi ve teknoloji ile donatılması amacıyla eğitim süreçleri zorunlu olmalıdır.

15. Ulusal Maden ve Kaynak Komisyonu (UMREK) tüm gelişmiş dünya ülkelerinde olduğu ilgili meslek örgütlerini de içine alacak şekilde yeniden yapılandırılmalıdır.

MADEN İŞLETMECİLİĞİNDE JEOLOJİ MÜHENDİSLİĞİ

Türkiye'nin geçirdiği tektonik evrim, magmatik etkinlikler ve ofiyolit yerleşimleri ülkemiz jeolojisinin karmaşıklığını oluşturmuş, bu jeolojik karmaşıklık bir yandan çok çeşitli maden yataklarının oluşumuna neden olurken, öte yandan bu maden yataklarını kırıp parçalayarak veya aşındırıp taşıyarak, aranıp bulunmasını ve işletilmesini de zorlaştırmıştır.

Jeolojik olaylara bağlı olarak gelişen bu durum modern madencilğin, jeolojinin bir alt disiplini olan ekonomik jeoloji bilim dalına dayalı olarak gerçekleştirilmesini zorunlu hale getirmiştir.

Bu kapsamda, milyonlarca yıllık jeolojik süreçlerle oluşan yer altı kaynaklarımızın etkin bir şekilde aranması, bulunması, işletilmesi, rehabilite edilerek terk edilmesi süreçlerinde yapılması gereken tüm çalışmaların bilimsel ve teknik gerekler ile günümüz bilim ve teknolojisinin ulaştığı uluslararası norm ve standartlara göre yapılması büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenlerle de, madencilik alanıyla doğrudan ilgili olan mühendislik disiplinlerinin sorumluluk ve görev alanlarının, almış oldukları eğitim ve uzmanlık konularına göre birbirinin yerine ikame edilmeden mevzuatlarda doğru bir şekilde tanımlanması gerekmektedir.

Madencilik alanındaki jeoloji mühendisliği hizmetleri, sadece madenin aranıp bulunması ile sınırlı olmayan; işletme projesinin hazırlanması ve madenin işletilmesi süreçlerinde devam eden, maden sahalarının terkedilmesini de kapsayan bir hizmet alanını oluşturmaktadır.

Ancak, mevcut Maden Kanunu'nda jeoloji bilim ve uygulamalarının arama dönemleri ile sınırlı kaldığı görülmektedir.

Ülkemizin jeolojik ve tektonik yapısının bir sonucu olarak, maden sahalarımız ileri derecede kıvrılmış, faylarla kırılıp, parçalanmış, alterasyona uğramış, aşınmış, taşınmış ve günümüzde gördüğümüz biçimleriyle şekillenmişlerdir. Bu nedenle işletme projelerinin hazırlanmasından başlayarak madenlerin işletilmesi sırasında sahanın jeolojik özelliklerinin çok iyi tanınıp, takip edilmesinin madenlerimizin en verimli bir şekilde üretilmesi ve güvenli bir işletmenin sürdürülmesi açısından önemli olduğu bilinmektedir. Diğer taraftan, madenlerin işletilmesi sırasında maden yatağıyla ilgili yeni jeolojik veriler ortaya çıkabilmekte, yüzey ve yeraltı maden jeoloji haritalarına işlenen bu verilerin yorumlanmasıyla madenlerin en verimli şekilde işletilmesi sağlanırken aynı zamanda yeni hedef alanlar tespit edilmekte ve işletme projeleri yeni veriler ışığında geliştirilebilmektedir.

Maden işletme projesinin uygulanması esnasında da karşılaşılabilecek fay, kırık ve çatlaklar ile kayaçların bozulmasının tespit edilmesi, jeolojik birimlerin davranışları ve dayanım parametrelerinin belirlenmesi, sahanın yeraltısuyu/hidrojeolojisi gibi jeolojik unsurlar, bir yanıyla üretimin yönlendirilmesini belirleyen en önemli faktörler olurken, diğer yanıyla da can ve ekonomik kayıplara yol açabilen kazalara neden olacak önemli jeolojik riskleri de oluşturmaktadır. Bu risk, açık işletmelerde jeolojik birimlerin özellikleri dikkate alınmadan belirlenen şev açıları ve yüksekliklerinin neden olduğu ciddi heyelanlar olarak ortaya

çıkarken, kapalı işletmelerde blok düşmesi, yıkılma, tavan çökmesi, yanlış tahkimat ve su basması olarak karşımıza çıkabilmektedir.

Sonuç olarak, jeolojik yapı, kayaçların özellikleri ve yeraltı suyu gibi jeolojik unsurların dikkate alınmadığı işletmelerde can kayıplarının yanı sıra üretim ve diğer ekonomik kayıplar da söz konusu olmaktadır. Nitekim yakın geçmişte yaşadığımız Afşin Elbistan, Soma, Ermenek, Siirt-Şirvan Maden Köy maden kazalarının, bu jeolojik risklerin öngörülmemesi ve gerekli önlemlerin alınmaması sonucunda meydana geldiği asla unutulmamalıdır.

Belirtilen nedenlerle, maden işletmelerinde daimi nezaretçi olan Maden Mühendisi ile birlikte bir Jeoloji Mühendisinin de görev yapması; madenlerimizin verimli ve güvenli bir şekilde işletilmesini sağlayacaktır.

**MADEN KANUNU DEĞİŞİKLİĞİNE İLİŞKİN TMMOB JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI
ÖNERİ VE GEREKÇELERİ**

MEVCUT MADDE	DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ	GEREKÇE
<p>Madde3: Buluculuk: Herhangi bir ruhsat döneminde bir kaynak veya rezervin ulusal maden kaynak ve rezerv raporlama koduna göre hazırlanmış rapor sonucunda ortaya çıkartılması.</p>	<p>Buluculuk: Herhangi bir ruhsat döneminde bir kaynak veya rezervin <u>yönetmelikle belirlenmiş bir</u> rapor sonucunda ortaya çıkartılması</p>	<p>Ulusal maden kaynak ve rezerv raporlama koduna göre hazırlanmış raporu esas alma konusu sorunlu olacaktır. Rapor formatından ziyade, bu raporları imzalamaya yetkili kişilerin çok sınırlı olması uygulamada önemli problemlere yol açacağından bu şart kaldırılmalıdır.</p>
<p>Madde 3: Görünür Rezerv Geliştirme Hakkı:— (Ek:14/2/2019-7164/5 md.) Ruhsat sahibi ile veya ihalelik sahalara ilişkin Genel Müdürlük ile gerçek/tüzel kişiler ve/veya kamu kurum ve kuruluşları arasında yapılan sözleşme kapsamında, Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama koduna göre hazırlanmış rapor ile belirlenen görünür rezervden, bu görünür rezervi ortaya çıkaran gerçek/tüzel kişiler ve/veya kamu kurum ve kuruluşlarının aldığı pay</p>	<p>Görünür Rezerv Geliştirme Hakkı: Tanım Kanundan çıkarılmalıdır</p>	<p>Uygulamada karşılığı olmayan, uygulanması halinde de önemli hukuki sorun ve uyuşmazlıklara yol açacak olan bu maddenin kaldırılması uygun olacaktır.</p>
<p>Madde 3 – Oda Sicil Belgesi: (Ek: 10/6/2010-5995/2 md.) Mühendislerin odaya üyeliklerinin devam ettiğine dair yılda bir kez alınan belgeyi</p>	<p>Madde 3 – Oda Sicil Belgesi: (Ek: 10/6/2010-5995/2 md.) Mühendislerin odaya üyeliklerinin devam ettiğine dair <u>yılda bir kez</u> alınan belgeyi</p>	<p>6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca, mühendislere 6 aya kadar süreli olarak meslekten men cezası verilebilmekte ve bu süre içinde hiçbir mesleki faaliyette bulunulmayıp imza yetkisi de kullanılmamaktadır. Yıl başında alınan Oda sicil belgesi bir yıl geçerli olacağı için, bu belge sonrasında kişilerin alacağı meslekten men cezalarının uygulanması söz konusu</p>

		olamayacağı için, sicil belgesinin yılda bir kez değil, hazırlayıp imzaladığı her rapor için rapor adı ile birlikte yazılı olarak alınması sağlanmalıdır.
Tanımlara ilave	<u>Yetkilendirilmiş Tüzel Kişilik Oda Büro Tescil Kaydı: Bu kanun kapsamında kurulan ve belirlenen görevleri yerine getirecek Yetkilendirilmiş Tüzel Kişiliklerin faaliyet ve görev alanları ile ilgili TMMOB'ne bağlı Odalara yaptıracakları ve yılda bir kez alınan büro tescil belgesini</u>	Usulüne göre çıkarılmış ve bağlayıcılığı Danıştay Kararları ile de belirlenmiş TMMOB ve Oda Yönetmelikleri uyarınca mesleki faaliyette bulunan kuruluşların ilgili odalara büro tescil kayıtlarının yaptırılması gerekmektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, gerek ÇED gerekse planlamaya ve yapıya esas etütleri yapan kuruluşlardan mevzuatlarında yer vererek Odalara büro tescil kayıtlarının yapılmasını şart koşmakta olup benzer uygulamanın Maden Kanunu'nda da yer alması uygun olacaktır.
Yeni Tanım Önerisi	<u>Madencilik faaliyetlerinde sorumlu Jeoloji Mühendisi: Arama, işletme ve terk faaliyetleri esnasında; madenlerin aranması, bulunması, rezervlerin muhtemel ve görünür hale getirilmesi, geliştirilmesi ve işletme esnasındaki jeolojik risklerin değerlendirilmesi ile herhangi bir çevresel risk oluşturmaksızın terk edilmesini jeoloji bilimi ve uygulanmalarına uygun olarak yürüten ve kontrol eden mühendisi,</u>	3213 Sayılı Maden Kanununun 3. Maddesinde, Tanımlar Başlığı ile verilmiş olan toplam 52 tanımdan doğrudan ve sadece Jeoloji disiplininin görev alanında 13 (Buluculuk, Arama Ruhsatı, Prospeksiyon, Görünür Rezerv, Arama Faaliyet Raporu, Maden Arama Projesi, Ön İnceleme Raporu, Ön Arama Faaliyet Raporu, Genel Arama Faaliyet Raporu, Detay Arama Faaliyet Raporu, Kaynak, Rezerv, Muhtemel Rezerv) diğer disiplinlerin de dahil olduğu 13 (Beyan, Pasa, Taksir, Teknik Belge, Proje, İhtisaslaşmış Devlet Kuruluşu, Maden Hakları, Kritik Cevher Stokları, Mücbir Sebep, Beklenmeyen Haller, Yetkilendirilmiş Tüzel Kişiler,

		<p>Fizibilite Dönemi, Fizibilite Raporu) olmak üzere toplam tanımların 26 adedi Jeoloji Mühendislerini ilgilendirmesine rağmen, Kanunda işletmelerde Jeoloji Mühendisi istihdamı zorunluluğu bulunmamaktadır. Madenlerin aranması ekonomikliliğinin ortaya konulması yalnızca madenciliğin başlangıç safhasında yapılan bir işlem değildir. Madencilik faaliyeti, aramadan işletme ve terke kadar bir devamlılığı gerektiren dinamik bir süreçtir. Madencilik faaliyetleri süresince ortaya çıkan jeolojik verilerin ortaya konulup değerlendirilerek yaşanan problemlerin çözümünde jeoloji mühendisi aktif görev almalıdır. Madenin üretimi aşamasında da rezerv geliştirme, üretimin yönlendirilmesi ve hatta üretimin sonlandırılması aşamasında da o an için ekonomik olmayan kaynakların daha sonra kullanılabilmesinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu konuda tek yetkin meslek disiplini olan Jeoloji Mühendisliğinin madenciliğin her aşamasında bulunması, işletmeciye ek yük getirmekten ziyade üretim kayıplarının önüne geçerek hem ek fayda sağlayacak hem de ülkenin kıt kaynaklarının daha verimli kullanılmasını sağlayacaktır.</p>
<p>Madde15: 1. Fıkra Ruhsat sahibi, arama ve/veya işletme ruhsatı süresince Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Koduna göre hazırlanan teknik raporlar ile kaynak veya rezerv olarak</p>	<p>Madde15: 1. Fıkra Ruhsat sahibi, arama ve/veya işletme ruhsatı süresince <u>hazırlanan yönetmelikle belirlenmiş bir rapor ile kaynak ve/veya rezerv olarak belirlediği</u> madenlerin bulucusu sayılır. Bu</p>	<p>Ulusal maden kaynak ve rezerv raporlama koduna göre hazırlanmış raporu esas alma konusu sorunlu olacaktır. Rapor formatından ziyade, bu raporları imzalamaya yetkili kişilerin çok sınırlı olması uygulamada önemli problemlere</p>

<p>bildirdiği madenlerin bulucusu sayılır. Bu hakkı talep eden ruhsat sahibine buluculuk belgesi verilir.</p>	<p>hakkı talep eden ruhsat sahibine buluculuk belgesi verilir.</p>	<p>yol açacağından bu şart kaldırılmalıdır</p>
<p>Madde 16 İlk müracaat ve ruhsatlandırma Madde 16 –(Değişik: 26/5/2004 – 5177/10 md.) (Değişik fıkra: 4/2/2015 – 6592/11 md.) II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler dışındaki ruhsatlar ihale ile verilir. I. Grup, II. Grup (a) ve (c) bendi madenler için doğrudan işletme ruhsatı verilir. II. Grup (b) bendi, III. Grup, IV. Grup madenler (...)(3), V. Grup madenler arama ruhsatı ile aranır. II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler için yapılan müracaatların işletme ruhsatı taban bedeli ödenerek yapılması zorunlu olup müracaatlarda öncelik hakkı esastır. I. Grup (a) bendi madenler için alanlar il özel idarelerince ihale edilerek işletme ruhsatı verilir. İhale edilecek alanlar Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınarak belirlenir. Bu madenlerin ihale bedeli büyükşehir belediyesi dışındaki illerde il özel idarelerinin hesabına yatırılır. Özel mülkiyete tâbi alanlar ihale edilemez. Mülkiyet sahibinin kendi mülkiyeti üzerinde ruhsat talep etmesi halinde bir bedel alınmaz. (Ek cümle: 10/6/2010-5995/9 md.) Bu madenler için, özel mülkiyete tabi alanlarda mülk sahibinin izninin alınması</p>	<p>Madde 16 İlk müracaat ve ruhsatlandırma Madde 16-Madenler, arama ruhsatı ile aranır. Arama süreçleri tamamlanmayan hiçbir madene işletme ruhsatı verilmez. Maden guruplarına ilişkin arama süreçleri ve harçları yönetmelikle düzenlenir. I. Grup (a) bendi madenler için alanlar il özel idarelerince ihale edilerek arama ruhsatı verilir. İhale edilecek alanlar Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınarak belirlenir. Bu madenlerin ihale bedeli büyükşehir belediyesi dışındaki illerde il özel idarelerinin hesabına yatırılır. Özel mülkiyete tâbi alanlar ihale edilemez. Mülkiyet sahibinin kendi mülkiyeti üzerinde ruhsat talep etmesi halinde bir bedel alınmaz. (Ek cümle: 10/6/2010-5995/9 md.) Bu madenler için, özel mülkiyete tabi alanlarda mülk sahibinin izninin alınması halinde büyükşehir belediyesi olan illerde valiliklerce, diğer illerde İl Özel İdaresi tarafından belirlenen muhammen bedelin yatırılmasını müteakip üçüncü şahıslara da ruhsat verilir. I. Grup (a) bendi maden ruhsatlarının alanları 10 hektarı geçemez.</p>	<p>Madde 16 Günümüzde madencilik faaliyetlerine karşı oluşan tepkinin önemli bir bölümü arama süreçleri sonucunda, işletilebilir boyutta ve miktarda kaynak ve rezerv tespiti yapılmaksızın (I. Grup, II. Grup(a) ve (c)), yapılan madencilik faaliyetlerinden kaynaklandığı bilinmektedir. Arama süreçleri sonucunda yeterli kaynak ve rezerv tespiti yapılmaksızın doğrudan verilen işletme ruhsatları sonucunda ülkemizin birçok yeri köstebek yuvası haline getirilmiş, dereler, vadiler, akarsu havzaları, plaj alanları, tarımsal üretim alanları, meralar yok edilmiştir. Bu süreçlerinin önüne geçilmesi ve doğal ve ekolojik dengenin sağlanması, çevreye duyarlı maden işletmelerin kurulması ile yapılacak arama süreçleri sonucunda ekonomik boyutta kaynak ve rezerv bulunmayan alanlarındaki doğal tahribatın önlenmesi amacıyla tüm maden ve kaynak ruhsatları için arama dönemi zorunlu hale getirilmelidir. Arama dönemi süzgecinden geçtikten sonra, ekonomik olarak yeterli kaynak ve rezerv bulunan alanlara işletme ruhsatı verilmesi gerektiği düşünülmektedir.</p>

<p>halinde büyükşehir belediyesi olan illerde valiliklerce, diğer illerde İl Özel İdaresi tarafından belirlenen muhammen bedelin yatırılmasını müteakip üçüncü şahıslara da ruhsat verilir. I. Grup (a) bendi maden ruhsatlarının alanları 10 hektarı geçmez.</p> <p>(Değişik fıkra: 4/2/2015 – 6592/11 md.) Denizlerdeki kum ve çakıl, SiO₂ oranına bakılmaksızın I. Grup (a) bendi maden sayılır ve bu alanlarda 20 hektara kadar ruhsat verilir. I. Grup (a) bendi madenlerin ihale edilmesi, ruhsatlandırılması, işletilmesi, işletmelerin denetlenmesi ile ilgili usul ve esaslar Genel Müdürlükçe hazırlanacak yönetmelikte belirlenir.</p> <p>(Değişik fıkra: 4/2/2015 – 6592/11 md.) I. Grup (b) bendi madenlerde 50 hektarı, II. Grup (a) ve (c) bendi madenlerde 100 hektarı geçmeyecek şekilde doğrudan işletme ruhsatı; II. Grup (b) bendi madenlerde 100 hektarı, III. Grup madenlerde 500 hektarı, IV. Grup madenlerde 2.000 hektarı geçmeyecek şekilde ve tamamı denizlerde verilen III. ve IV. Grup madenlerde 50.000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı düzenlenir. V. Grup madenlerde 1.000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı düzenlenir.</p>	<p>(Değişik fıkra: 4/2/2015 – 6592/11 md.) Denizlerdeki kum ve çakıl, SiO₂ oranına bakılmaksızın I. Grup (a) bendi maden sayılır ve bu alanlarda 20 hektara kadar ruhsat verilir. I. Grup (a) bendi madenlerin ihale edilmesi, ruhsatlandırılması, aranması, işletilmesi, arama ve işletme süreçlerinin denetlenmesi ile ilgili usul ve esaslar Genel Müdürlükçe hazırlanacak yönetmelikte belirlenir.</p> <p>(Değişik fıkra: 4/2/2015 – 6592/11 md.) I. Grup (b) bendi madenlerde 50 hektarı, II. Grup (a) ve (c) bendi madenlerde 100 hektarı geçmeyecek şekilde doğrudan arama ruhsatı; II. Grup (b) bendi madenlerde 100 hektarı, III. Grup madenlerde 500 hektarı, IV. Grup madenlerde 2.000 hektarı geçmeyecek şekilde ve tamamı denizlerde verilen III. ve IV. Grup madenlerde 50.000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı düzenlenir. V. Grup madenlerde 1.000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı düzenlenir.</p>	
<p>Arama faaliyeti ⁽¹⁾</p>	<p>Arama faaliyeti (1)</p>	<p>Madde 17</p>

<p>Madde 17 Arama dönemleri ile ilgili proje, arama faaliyet raporları ve diğer belgeler yetkilendirilmiş tüzel kişilerce hazırlanır.</p>	<p>Madde 17 Arama dönemleri ile ilgili proje, arama faaliyet raporları ve diğer belgeler <u>jeoloji mühendisinin sorumluluğunda</u> yetkilendirilmiş tüzel kişilerce hazırlanır.</p>	<p>Arama dönemlerinde yürütülecek bütün çalışmalar jeoloji mühendisliği görev ve sorumluluk alanında yer aldığı için, kanununun 24. Maddesinde işletme projesinin hazırlanmasının sorumlusunun belirtildiği şekilde bu maddede de “jeoloji mühendisi sorumluluğunda” ifadesi yer alması yerinde olacaktır.</p>
<p>Madde 24 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/12 md.) (Değişik birinci fıkra:14/2/2019-7164/17 md.) İşletme ruhsatı taleplerinde, I. Grup (b) bendi ve II. Grup (a) ve (c) bendi madenler için ihale bedelinin yatırılmasından itibaren iki ay içinde, diğer maden grupları için arama ruhsat süresi sonuna kadar, 6183 sayılı Kanununun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcunun bulunmaması şartıyla Genel Müdürlüğün bütçesine gelir kaydedilmek üzere işletme ruhsat taban bedeli ve işletme ruhsat bedeli yatırılarak, yetkilendirilmiş tüzel kişilerce maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış işletme projesi ve bu projenin uygulanabilmesi için gerekli olan mali yeterliliğine ilişkin belgelerin ve aktif edilmiş tebligata esas kayıtlı elektronik posta adresinin (KEP) veya kurumsal elektronik tebligat sistemi (e-Tebliğat) adresinin ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur.</p> <p>Ruhsatların süre uzatım</p>	<p>Madde 24 İşletme ruhsatı taleplerinde, I. Grup (b) bendi ve II. Grup (a) ve (c) bendi madenler için ihale bedelinin yatırılmasından itibaren iki ay içinde, diğer maden grupları için arama ruhsat süresi sonuna kadar, 6183 sayılı Kanununun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcunun bulunmaması şartıyla Genel Müdürlüğün bütçesine gelir kaydedilmek üzere işletme ruhsat taban bedeli ve işletme ruhsat bedeli yatırılarak, yetkilendirilmiş tüzel kişilerce maden mühendisinin sorumluluğunda <u>jeoloji mühendisi ile birlikte</u> hazırlanmış işletme projesi ve bu projenin uygulanabilmesi için gerekli olan mali yeterliliğine ilişkin belgelerin ve aktif edilmiş tebligata esas kayıtlı elektronik posta (KEP) adresinin veya kurumsal elektronik tebligat sistemi (e-Tebliğat) adresinin ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur.</p> <p>Ruhsatların süre uzatım taleplerinde; ruhsat süresinin bitiş tarihinden en geç altı ay öncesine kadar, 6183 sayılı</p>	<p>Madde 24 Maden işletme projesinin hazırlanmasının arama safhasındaki faaliyetlerden ve elde edilen verilerden bağımsız olamayacağı tartışmasız bilimsel bir gerçekliktir</p> <p>Maden işletme projesinin hazırlanmasına esas temel jeolojik veriler jeoloji mühendisi tarafından ortaya konulmakta; cevhere ilişkin rezerv, tenör, yayılım gibi bilgilerin yanı sıra, maden sahasındaki fay, kırık ve çatlaklar ile kayaçların bozunmasının tespit edilmesi, jeolojik birimlerin davranışları ve dayanım parametreleri, sahanın yeraltısuyu/hidrojeolojisi gibi jeolojik unsurlar, işletme projesinin teknik olarak yönlendirilmesine katkı sağlamaktadır. Bu jeolojik faktörler aynı zamanda, can ve ekonomik kayıplara yol açabilen kazaların ortaya çıkmasına engel olacak işletme projelerinin hazırlanmasında da önemli rol oynayan jeolojik risklerdir. Bu risk, açık işletme projelerinde jeolojik birimlerin özellikleri dikkate alınmadan belirlenen şev açıları ve yüksekliklerinin neden olduğu ciddi heyelanlar olarak ortaya çıkarken, kapalı işletme projelerinde ise, blok düşmesi,</p>

<p>taleplerinde; ruhsat süresinin bitiş tarihinden en geç altı ay öncesine kadar, 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcunun bulunmaması şartıyla Genel Müdürlüğün bütçesine gelir kaydedilmek üzere işletme ruhsat taban bedeli yatırılarak, yetkilendirilmiş tüzel kişilerce maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış işletme projesi ve aktif edilmiş tebligata esas kayıtlı elektronik posta adresinin (KEP) veya kurumsal elektronik tebligat sistemi (e-Tebligat) adresinin ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur.</p>	<p>Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcunun bulunmaması şartıyla Genel Müdürlüğün bütçesine gelir kaydedilmek üzere işletme ruhsat taban bedeli yatırılarak, yetkilendirilmiş tüzel kişilerce maden mühendisinin sorumluluğunda jeoloji mühendisi ile birlikte hazırlanmış işletme projesi ve aktif edilmiş tebligata esas kayıtlı elektronik posta (KEP) adresinin veya kurumsal elektronik tebligat sistemi (e-Tebligat) adresinin ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur</p>	<p>yıkılma, tavan çökmesi, yanlış tahkimat, su basması, içten yanma olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum jeolojik risklerin öngörülmemesi ve işletme projesinin hazırlanmasından başlayarak gerekli önlemlerin alınmaması sonucunda meydana gelmiştir. Belirtilen nedenlerle maden mühendisinin sorumluluğunda yetkilendirilmiş tüzel kişilerce hazırlanacak işletme projesinin jeoloji mühendisleri ile birlikte yapılması gerekmektedir.</p>
<p>Madde 29: 6. Fıkra Maden ruhsat sahaları ile hammadde üretim izin sahalarında rezervin verimli bir şekilde değerlendirilmesi, can ve mal güvenliği tedbirlerinin alınması amacıyla birden fazla ruhsatın birbirine mücavir olarak bulunduğu sahalarda faaliyetlerin ortak bir proje çerçevesinde yapılmasına hak sahiplerinin rızasının olması hâlinde Genel Müdürlük kararı ile, ruhsat sahiplerinin rızasının olmaması hâlinde Bakan onayı ile karar verilebilir.</p>	<p>Madde 29: 6. Fıkra Maden ruhsat sahaları ile hammadde üretim izin sahalarında rezervin verimli bir şekilde değerlendirilmesi, can ve mal güvenliği tedbirlerinin alınması amacıyla birden fazla ruhsatın birbirine mücavir olarak bulunduğu sahalarda faaliyetlerin ortak bir proje çerçevesinde yapılmasına hak sahiplerinin rızasının olması hâlinde Genel Müdürlük tarafından karar verilir.</p>	<p>Madde 29: 6. Fıkra Ruhsat sahibinin rızasının olmayışı ruhsat güvencesini ortadan kaldırmaktadır. Hukuki sorun ve uyumsuzluklarla karşılaşılmasından dolayı Ruhsat sahibinin rızası dışında bir işlem yapılmamalıdır.</p>
<p>Madde 29:7-17.fıkralar Birbirine bitişik veya yakın maden sahalarında, yapılan üretimin çevresel etkileri,</p>	<p>29. maddenin maden bölgesi ilan edilmesi ile ilgili 7-14. Fıkraları maddeden çıkartılması önerilmiştir.</p>	<p>Birleştirilecek ruhsatların “Birbirine bitişik veya yakın maden sahalarında” ifadesinde “yakın maden sahaları” tanımından ne</p>

<p>şehirleşme, işletme güvenliği, rezervin verimli işletilmesi ve benzeri sebeplerden dolayı yapılacak proje ve planlama çerçevesinde Genel Müdürlüğün teklifi ve Bakan onayı ile maden bölgesi ilan edilebilir. Maden bölgesindeki ruhsatların bir veya birden fazla ruhsatta birleştirilmesi Genel Müdürlükçe yapılır.</p> <p>Bu fıkrayı takip eden ve maden bölgesi ile ilgili 8-14. fıkralar</p>		<p>anlaşılacağı bilinmemekte, idareye sınırsız bir yetki verilmektedir. Maden Bölgesi ilanı için sayılan gerekçeler “yapılan üretimin çevresel etkileri, şehirleşme, işletme güvenliği, rezervin verimli işletilmesi ve benzeri sebeplerden “şeklinde sayılmaktadır. Burada da “benzeri sebepler” açıklanmamış, bir atıf yapılmamıştır. Yine burada da idarenin yetkisi belirsiz ve sınırsızdır. Gerekçede yer alan “Çevresel etkileri, şehirleşme, işletme güvenliği, rezervin verimli işletilmesi” konularında yeterli kanun ve düzenlemeler vardır ve ilgili kurumlarca denetlenme yapılmaktadır. Bu nedenlerle Maden Bölgesi ilan gerekçesine kanuni bir dayanak bulmamaktadır.</p> <p>Değişiklikle, mevcut çok sayıda maden işletmesi yerine, ‘bir veya birden fazla’ ifadesi, ile daha az sayıda maden işletmesi amaçlanıyor olsa gerek. Ancak, “birden fazla” ifadesinde bir sınır olmayıp amaçla çelişmektedir. Bu belirsizlikler ve sınırsız yetki uygulamada hukuki sorunlara veya bireysel kararlara yol açabilir. Uygulama küçük ve orta ölçekli madenci sayısını azaltacak, uygulama ile ruhsat güvencesi ortadan kaldırılacaktır. Bu maddenin kaldırılması yerinde olacaktır.</p>
<p>Madde 31 – (Değişik: 4/2/2015-6592/16 md.)</p> <p>Kaynak tuzlaları hariç olmak üzere maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetleri, maden mühendisi nezaretinde yapılır.</p>	<p>Madde 31</p> <p>Kaynak tuzlaları hariç olmak üzere maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetleri, maden mühendisi nezaretinde yapılır. Maden</p>	<p>Madde-31</p> <p>Madenlerin işletilmesi sırasında sahanın jeolojik özelliklerinin çok iyi tanınıp, takip edilmesinin madenlerimizin en verimli bir şekilde üretilmesi ve güvenli bir</p>

<p>Maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetlerinde asgari bir maden mühendisi daimi olmak üzere, işletme tekniği, büyüklüğü ve yapısal durumu göz önüne alınarak diğer meslek disiplinlerinden mühendis istihdam edilmesi zorunludur. Daimi nezaretçi ile vardiyalı çalışan işletmelerde işletmenin büyüklüğü ve niteliği esas alınarak her vardiyada zorunlu olarak istihdam edilecek maden mühendisi ve görevlendirilecek diğer mühendislerin görev, yetki ve sorumlulukları, atanma usul ve esasları, eğitimi, çalışma usul ve esasları Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.</p>	<p>ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetlerinde asgari bir maden mühendisi daimi olmak üzere, işletme tekniği, büyüklüğü ve yapısal durumu göz önüne alınarak <u>asgari bir jeoloji mühendisi ile</u> diğer meslek disiplinlerinden mühendis istihdam edilmesi zorunludur. Daimi nezaretçi ile vardiyalı çalışan işletmelerde işletmenin büyüklüğü ve niteliği esas alınarak her vardiyada zorunlu olarak istihdam edilecek maden mühendisi ve <u>jeoloji mühendisi ile görevlendirilen</u> diğer mühendislerin görev, yetki ve sorumlulukları, atanma usul ve esasları, eğitimi, çalışma usul ve esasları Bakanlıkça <u>çıkarılan</u> yönetmelikle belirlenir.</p> <p><u>Bu kanun uyarınca ruhsat düzenlenmesinin ardından ruhsata en az bir Jeoloji Mühendisi, Madencilik faaliyetlerinden sorumlu jeoloji mühendisi olarak atanır. Jeoloji Mühendisi atanmadan madencilik faaliyetlerine izin verilmez. Ruhsat sahalarındaki madenlerin aranması, kaynak ve/veya rezerv geliştirilmesi çalışmaları, madencilik faaliyetleri süresince jeolojik verilerin ve/veya sorunların yerinde tespiti, kayda alınması ve çözümü Jeoloji Mühendisi tarafından yürütülür.</u></p>	<p>işletmenin sürdürülmesi açısından önemli olduğu bilinmektedir. Diğer taraftan, madenlerin işletilmesi sırasında maden yatağıyla ilgili yeni jeolojik veriler ortaya çıkabilmekte, yüzey ve yeraltı maden jeoloji haritalarına işlenen bu verilerin yorumlanmasıyla madenlerin en verimli şekilde işletilmesi sağlanırken aynı zamanda yeni hedef alanlar tespit edilmekte ve işletme projeleri yeni veriler ışığında geliştirilebilmektedir.</p> <p>Diğer taraftan, Maden işletme projesinin uygulanması esnasında da karşılaşılabilecek fay, kırık ve çatlaklar ile kayaçların bozuşmasının tespit edilmesi, jeolojik birimlerin davranışları ve dayanım parametrelerinin belirlenmesi, sahanın yeraltısuyu/hidrojeolojisi gibi jeolojik unsurlar, bir yanıyla üretimin yönlendirilmesini belirleyen en önemli faktörler olurken, diğer yanıyla da can ve ekonomik kayıplara yol açabilen kazalara neden olacak önemli jeolojik riskleri oluşturmaktadır. Bu risk, açık işletmelerde jeolojik birimlerin özellikleri dikkate alınmadan belirlenen şev açıları ve yüksekliklerinin neden olduğu ciddi heyelanlar olarak ortaya çıkarken, kapalı işletmelerde blok düşmesi, yıkılma, tavan çökmesi, yanlış tahkimat ve su basması olarak karşımıza çıkabilmektedir. Sonuç olarak, jeolojik yapı, kayaçların özellikleri ve yeraltı suyu gibi jeolojik unsurların dikkate alınmadığı işletmelerde can</p>
--	--	--

		<p>kayıplarının yanı sıra üretim ve diğer ekonomik kayıplar da söz konusu olmaktadır. Nitekim yakın geçmişte yaşadığımız Afşin Elbistan, Soma ve Ermenek maden kazalarının, bu jeolojik risklerin öngörülmemesi ve gerekli önlemlerin alınmaması sonucunda meydana geldiği asla unutulmamalıdır. Belirtilen nedenlerle, maden işletmelerinde daimi nezaretçi olan Maden Mühendisinin yanında, bir jeoloji mühendisinin de teknik eleman olarak görev yapması; verimli, daha sağlıklı ve güvenli iş ortamı sağlayacaktır.</p> <p>Madencilik faaliyeti, aramadan işletme ve terke kadar bir devamlılığı gerektiren dinamik bir süreçtir. Arama faaliyetinden başlayarak Madencilik faaliyetleri süresince ortaya çıkan jeolojik verilerin ortaya konulup değerlendirilerek yaşanan problemlerin çözümünde jeoloji mühendisi aktif görev almalıdır. Bu amaçla, arama ruhsat aşamasından itibaren madencilik faaliyetlerinde sorumlu bir jeoloji mühendisi ataması zorunlu hale getirilmelidir.</p>
<p>Pasa, bakiye yığılı ve eürüfların muhafazası: Madde 36 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/18 md.) Madencilik ve müteakip safhalarındaki faaliyetler sırasında; cevher, metal veya ekonomik değer ihtiva eden, günün şartlarında teknik veya</p>	<p>Pasa ve atıkların muhafazası: Madde 36 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/18 md.) Madencilik ve müteakip safhalarındaki faaliyetler sırasında; cevher, metal veya ekonomik değer ihtiva eden, günün şartlarında teknik veya</p>	<p>Pasa ve atıkların muhafazası: İleride ekonomik olabilecek veya ekonomik hiçbir değeri bulunmayan pasa ve atıkların muhafazasının nasıl yapılacağına ilişkin kanunda hiçbir açıklama bulunmamaktadır. Bugün bilinmektedir ki, pasaların</p>

<p>ekonomik değerlendirmesi mümkün olmayan pasa, zenginleştirme bakiye yığını ve eürular, çevre kirliliği açısından mahzur teşkil etmiyorsa geçirildikleri son işlemde çıktıkları şekliyle ayrı ayrı muhafaza edilir.</p>	<p>ekonomik değerlendirmesi mümkün olmayan <u>veya ekonomik hiçbir değeri bulunmayan</u> pasa ve atıklar, çevre kirliliği açısından mahzur teşkil etmiyorsa geçirildikleri son işlemde çıktıkları şekliyle ayrı ayrı <u>jeolojik, hidrojeolojik ve jeoteknik etütler yapılmış alanlarda depolanarak muhafaza edilir.</u></p>	<p>gelişigüzel depolanması sonucunda pek çok işletmede yer seçiminden, heyelanlara ve yer altı suyunun kirlenmesine kadar pek çok sorun yaşanmakta ve davalara konu olmaktadır. Bu durumun giderilmesi için bütün pasa ve atıkların depolanması için gerekli etütlerin yapılması bir zorunluluk haline getirilmelidir.</p>